

ACCIÓ

SETMANARI DE POLÍTICA ART I LITERATURA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer d'en Prim, 87

PREUS

Número solt. 0'15 ptes.
Trimestre . . . 2'00 »
A fora . . . . 2'50 »

No s'admeten originals sense signatura. — De tots els originals en són únicament responsables llurs autors

Any II (segona època)

Granollers, 22 de Novembre de 1931

Número 19

A l'entorn del laïcisme

Dies enrera hom podia llegir, a la premsa, llarguíssims extractes dels diferents parlaments referents a qüestions pedagògiques, pronunciats per ciutadans que tot pregonant, en ple Congrés, les llibertats nacionals, volen restrènyer-les dins el seu radi de pensar, sense veure que llurs mateixes declaracions palesen una ignorància supina, un analfabetisme pedagògic, puix volen capgirar la paidologia, atacant l'infant en les fibres més íntimes del seu ésser, negant-li tota formació espiritual (no dic ja catòlica): com a ciutadà, vaig restar-ne sorprès; com a mestre em vaig indignar. Ha vingut la República, s'és feta la revolució, però aquesta no serà mai tal si ve a ésser desordre o transgressió de principis intangibles; la veritable revolució és progrés, no retrocés.

Per què les lleis d'ahir i de tants segles enrera, no han d'esser menys certes avui? La química, la psicologia i les demés ciències, han sofert variació amb el canvi de règim? Per què, doncs, s'escomet tant cínicament a la Pedagogia? Cal que tothom ho sàpiga: hi ha gent intrusa que ha tractat de desvirtuar l'educació; gent que amb conceptes sofisticats han volgut llevar a l'Escola un dret reconegut d'ençà que la civilització aparegué a la terra, el dret de formar, d'educar la consciència de l'infant.

Fins ara l'Escola era catòlica, avui, per Decret oficial, és laica, o sigui aconfessional, completament neutra en matèria religiosa, i per consegüent, respectant totes les creències; l'actual Ministre d'Instrucció Pública, en el parlament que feu a Terrassa ens aclareix un terme, esfumant de bon principi, tot dubte neguitós; laic, va dir, no significa sectari, ni anti-religiós. Aquestes paraules provenen de l'ample esperit de llibertat que l'ànima, però al seu entorn es regira un ambient discordant, que entén per laïcisme no solament la persecució de la confessió catòlica, sinó l'arrevassament dels principis naturals pels quals ha de formar-se el noi en la seva part espiritual, la destrucció d'aquelles lleis morals tant enaltides per tots els pedagogs, tant catòlics com acatòlics, donant a entendre «ipso facto» que el laïcisme escolar no està renyit amb cap mena de creença, ço que confirma En Marcel·lí Domingo en el seu citat parlament, dient aquesta frase, per molts una paradoxa: Tots els corifeus del laïcisme espanyol, són de sentiments profundament religiosos.

L'Escola, aquest recinte sagrat que forma l'home de demà, és un lloc d'alliçonament social, un centre de formació espiritual i per consegüent, el moro i el cristià, el jueu i l'infidel, perden llur condició per nodrir-se tots amb els principis d'una recta moral i les lleis de la religió natural, que tota confessió s'apropia aixamplant-ne o restrenyent-ne el sentit. En un mot: l'Escola baix aquest concepte, és un lloc d'educació, paraula que James Mill, fent ressò a les teories de l'idea alemanya, ens defineix dient que és el desenvolupament progressiu i armònic de les voluntats humanes; com que aquestes són d'ordre físic, intel·lectual i espiritual, mereixen ésser ateses totes baix pena de quedar deficient l'obra pedagògica: l'exercici i el joc, les lletres i les ciències, satisfan les dues primeres, i els principis de la llei natural, degudament interpretat, clouen la tercera que ja coneixia Sòcrates, quan deia a un pare el fill del qual educava: «Us torno vostre infant; no puc educar-lo perquè no m'estima»; i Diògenes, quan en ple dia, amb un llum encès cercava un home en tot Atenes.

I encara deixarem que gent aliena es posi en terreny nostre i ens vulgui exposar noves normes, fruit d'un fanatisme ignorant i malentès? Un home hi ha en la Història de la Pedagogia que discorda d'opinió, Lleó Tolstoi, pare de l'Escola Russa, un fenòmen ridícul, un daltabaix denigrant, que fracassà completament: les seves teories no eren làiques, ni sectàries, eren àcrates i immorals, que aplicant-les a l'Escola es convertí en un focus d'immoralitat i desviació; seguim el seu camí i retrocedirem com ell ho feu. Un laïcisme mal entès, desvirtuaria l'Escola, abusant de la feblesa de l'infant, que Fnelon fa palesa quan la compara a un llum que vacil·la a la més petita bufada; moure'ns en aquest camp fóra esmerçar energies vanament, per formar un organisme incomplet, una generació adúltera que tant d'hora seria nostre botxí. — WERTIK.

Oportunisme... o cinisme?

Aquests dies sota el nom d'ACCIÓ RADICAL CATALANA, ha estat publicat un manifest, el qual dirigit al poble de Catalunya diu que aquesta agrupació es proposa iniciar la intel·ligència i coordinació de tots els republicans radicals d'aquesta regió, i ve a actuar en un sentit de veritable catalanitat.

Diu també, aquest manifest, que ACCIÓ RADICAL CATALANA desitja reunir en la seva organització un grup selecte d'homes que puguin intervenir en el Governament de Catalunya, i també aquest partit procurarà que la República estengui els seus beneficis a tots els ciutadans sense preferències de classes ni de credo religiós o polític.

Aquest manifest va firmat entre altres per F. Torras i Villà.

Res podem dir de la resta dels firmants, car no coneixem pròpiament la vida política de tots ells. Però pel què toca al senyor F. Torras i Villà, canvia completament, car com a granollerins i com a catalans tenim molt per dir-li tant com a polític i com a catalanista.

Per endavant, nosaltres hem de fer consignar la nostra més ferma protesta, per el cinisme que demostra posseir aquest senyor signant un manifest que diu textualment: «queremos actuar en un sentido de verdadera catalanidad». Com si fos possible que pogués actuar en un sentit de catalanitat si sempre ha fet política anticatalanista!!

Tots podem recordar encara la seva actuació de diputat en el Congrés i el cèlebre discurs que va pronunciar rabiosament anticatalanista. També podem recordar com tota la premsa de Barcelona iniciava una campanya contra el senyor Torras, per quant en aquelles Corts s'entaulava per enèssima vegada el plet de Catalunya i ell era l'únic fill de Catalunya que el combatia.

Igualment, quan la Dictadura va nomenar-lo Diputat de R. O. i en les sessions de la Diputació de Barcelona va fer-hi una oposició sistemàtica contra la desapareguda Mancomunitat fins aconse-